

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ പഞ്ചപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| പഞ്ചപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ഭരദ്വാജേന സ്വസ്തിവാചനപൂർവകം ശ്രീരാമാദീനാം വിസർജ്ജനം
തദർഥം ചിത്രകൂടമാർഗസ്യ ബോധനം ച തേഷാം സമേഷാം
സ്വനിർമിതേന പ്ലവേന യമുനാമുത്തീര്യ പരതദേ ഗമനം യമുനാം
ശ്യാമവടം പ്രതി ച സീതായാഃ പ്രാർഥനാ യമുനാത്സവർത്തിപഥാ
ക്രോശമാത്രം ഗത്യാ ത്രയാണാമപി വനേ പരിഭ്രമണം യമുനായാഃ
സമതലേ തദേ തേഷാം രാത്രൗ നിവാസശ്ച

ഉഷിത്യാ രജനീം തത്ര
രാജപുത്രാവരിന്ദമൗ |
മഹർഷിമദിവാദ്യാഥ
ജഗ്മതുസ്തം ഗിരിം പ്രതി || 2.55.1 ||

തേഷാം സ്വസ്ത്യയനം ചൈവ
മഹർഷിഃ സ ചകാര ഹ |
പ്രസ്ഥിതാൻ പ്രേക്ഷ്യ താംശ്ചൈവ
പിതാ പുത്രാനിവൗരസാൻ || 2.55.2 ||

തതഃ പ്രചക്രമേ വക്ത്രം
വചനം സ മഹാമുനിഃ |
ഭരദ്വാജോ മഹാതേജാ
രാമം സത്യപരാക്രമം || 2.55.3 ||

ഗംഗായമുനയോഃ സന്ധി -
 മാസാദ്യ മനുജർഷഭൗ |
 കാലിനീമനുഗച്ഛേതാം
 നദീം പശ്യാൻമുഖാശ്രിതാം || 2.55.4 ||

അമാസാദ്യ തു കാലിനീം
 പ്രതിസ്രോതഃസമാഗതാം |
 തസ്യാസ്തീർഥം പ്രചരിതം
 പ്രകാമം പ്രേക്ഷ്യ രാഘവ |
 തത്ര യുയം പ്ലവം കൃത്യാ
 തരതാംശുമതീം നദീം || 2.55.5 ||

തതോ ന്യഗ്രോധമാസാദ്യ
 മഹാന്തം ഹരിതച്ഛദം |
 പരീതം ബഹുഭിർവൃക്ഷൈഃ
 ശ്യാമം സിദ്ധോപസേവിതം || 2.55.6 ||

തസ്മിൻ സീതാഞ്ജലിം കൃത്യാ
 പ്രയുഞ്ജീതാശിഷാം ക്രിയാം |
 സമാസാദ്യ ച തം വൃക്ഷം
 വസേദ് വാതിക്രമേത വാ || 2.55.7 ||

ക്രോശമാത്രം തതോ ഗത്യാ
 നീലം പ്രേക്ഷ്യ ച കാന്നനം |
 സൽപകീബദരീമിശ്രം
 രദ്യം വംശൈശ്ച യാമുനൈഃ || 2.55.8 ||

സ പന്മാശ്ചിത്രകൂടസ്യ
 ഗതസ്യ ബഹുശോ മയാ |

രദ്യോ മാർദവയുക്തശ്ച
ദാവൈശ്ചൈവ വിവർജ്ജിതഃ || 2.55.9 ||

ഇതി പന്മാനമാദിശ്യ
മഹർഷിഃ സന്ധ്യവർതത |
അഭിവാദ്യ തഥേത്യുക്തത്വാ
രാമേണ വിനിവർതിതഃ || 2.55.10 ||

ഉപാവൃത്തേ മൂനൗ തസ്മിൻ
രാമോ ലക്ഷ്മണമബ്രവീത് |
കൃതപുൺയാഃ സു ഭദ്രം തേ
മുനിർയന്നോനുകമ്പതേ || 2.55.11 ||

ഇതി തൗ പുരുഷവ്യാഘ്രൗ
മന്ത്രയിത്വാ മനസിനൗ |
സീതാമേവാഗ്രതഃ കൃത്വാ
കാലിനീം ജഗ്മതുർനദീം || 2.55.12 ||

അമാസാദ്യ തു കാലിനീം
ശീഘ്രസ്രോതസിനീം നദീം |
ചിന്താമാപേദിരേ സദ്യോ
നദീജലതിതീർഷവഃ || 2.55.13 ||

തൗ കാഷ്ടസംഘാടമഥോ
ചക്രതുഃ സുമഹാപ്ലവം |
ശുഷ്കേർവംശൈഃ സമാകീർണ -
മുശീരൈശ്ച സമാവൃതം || 2.55.14 ||

തതോ വൈതസശാഖാശ്ച
ജംബുശാഖാശ്ച വീർയവാൻ |

ചകാര ലക്ഷ്മണശ്ചരിത്യാ
സീതായാഃ സുഖമാസനം || 2.55.15 ||

തത്ര ശ്രിയമിവാചിന്ത്യാം
രാമോ ദാശരഥിഃ പ്രിയാം |
ഈഷത്സ ലജ്ജമാനാം താ -
മധ്യാരോപയത പ്ലവം || 2.55.16 ||

പാർശ്വേ തത്ര ച വൈദേഹ്യാ
വസനേ ഭൂഷണാനി ച |
പ്ലവേ കഠിനകാജം ച
രാമശ്ചക്രേ സമാഹിതഃ || 2.55.17 ||

ആരോപ്യ സീതാം പ്രഥമം
സംഘാടം പരിഗൃഹ്യ തൗ |
തതഃ പ്രതേരതൂർയത്തൗ
പ്രീതൗ ദശരഥാത്മജൗ || 2.55.18 ||

കാലിന്ദീമധ്യമായാതാ
സീതാ ത്വേനാമവന്ദത |
സ്വസ്തി ദേവി തരാമി ത്യാം
പാരയേൻമേ പതിർവ്രതം || 2.55.19 ||

യക്ഷ്യ ത്യാം ഗോസഹസ്രേണ
സുരാഘടശതേന ച |
സ്വസ്തി പ്രത്യാഗതേ രാമേ
പുരീമിക്ഷ്യാകുപാലിതാം || 2.55.20 ||

കാലിന്ദീമ സീതാ തു
യാചമാനാ കൃതാഞ്ജലിഃ |

തീരമേവാഭിസമ്പ്രാപ്താ
ദക്ഷിണം വരവർണിനീ || 2.55.21 ||

തതഃ പ്ലവേനാംശുമതിം
ശീഘ്രഗാമൂർമിമാലിനീം |
തീരജൈർബഹുഭിർവൃക്ഷൈഃ
സന്തേരുർയമുനാം നദീം || 2.55.22 ||

തേ തീർണാഃ പ്ലവമുത്സൃജ്യ
പ്രസ്ഥായ യമുനാവനാത് |
ശ്യാമം ന്യഗ്രോധമാസേദുഃ
ശീതലം ഹരിതച്ഛദം || 2.55.23 ||

ന്യഗ്രോധം സമുപാഗമ്യ
വൈദേഹീ ചാഭ്യവന്ദത |
നമസ്തേസ്തു മഹാവൃക്ഷ
പാരയേൻമേ പതിർവ്രതം || 2.55.24 ||

കൗസൽയാം ചൈവ പശ്യേമ
സുമിത്രാം ച യശസിനീം |
ഇതി സീതാഞ്ജലിം കൃത്വാ
പര്യഗച്ഛൻമനസിനീ || 2.55.25 ||

അവലോക്യ തതഃ സീതാ -
മായാചന്തിമനിന്ദിതാം |
ദധിതാം ച വിധേയാം ച
രാമോ ലക്ഷ്മണമബ്രവീത് || 2.55.26 ||

സീതാമാദായ ഗച്ഛ ത്വ -
മഗ്രതോ ദരതാനുജ |

പൃഷ്ഠതോന്യനുഗമിഷ്യാമി
സായുധോ ദ്വിപദാം വര || 2.55.27 ||

യദ് യത് ഫലം പ്രാർഥയതേ
പുഷ്പം വാ ജനകാത്മജാ |
തത് തത് പ്രയച്ഛ വൈദേഹ്യാ
യത്രാസ്യാ രമതേ മനഃ || 2.55.28 ||

ഏകൈകം പാദപം ഗുൽമം
ലതാം വാ പുഷ്പശാലിനീം |
അദ്യഷ്ടരൂപാം പശ്യന്തീ
രാമം പപ്രച്ഛ സാബലാ || 2.55.29 ||

രമണീയാൻ ബഹുവിധാൻ
പാദപാൻ കുസുമോത്കരാൻ |
സീതാവചനസംരബ്ധ
ആനയാമാസ ലക്ഷ്മണഃ || 2.55.30 ||

വിചിത്രവാലുകജലാം
ഹംസസാരസനാദിതാം |
രേമേ ജനകരാജസ്യ
സുതാ പ്രേക്ഷ്യ തദാ നദീം || 2.55.31 ||

ക്രോശമാത്രം തതോ ഗത്യാ
ഭ്രാതരൗ രാമലക്ഷ്മണൗ |
ബഹുൻ മേധ്യാൻ മൃഗാൻ ഹത്യാ
ചേരതൂർയമുനാവനേ || 2.55.32 ||

വിഹൃത്യ തേ ബർഹിണപൂഗനാദിതേ
ശുഭേ വനേ വാരണവാനരായുതേ |

സമം നദീവപ്രമുപേത്യ സത്യരം

നിവാസമാജ്ജുരദീനദർശനാഃ || 2.55.33 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
അയോധ്യാകാണ്ഡേ പഞ്ചപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||